

PATVIRTINTA

Viešojo saugumo fakulteto tarybos

2016 m. kovo 3 d. nutarimu Nr. 1VS-2

Papildymas: 2016 rugsėjo 15 d.

VIEŠOJO SAUGUMO FAKULTETO BAIGIAMŪJŲ DARBŲ RENGIMO IR GYNIMO METODINIAI NURODYMAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Mykolo Romerio universiteto (toliau – Universitetas) Viešojo saugumo fakulteto (toliau – Fakultetas) baigiamųjų darbų rengimo ir gynimo metodiniai nurodymai (toliau – Nurodymai) nustato baigiamiesiems bakalauro ir magistro darbams (toliau – Baigiamieji darbai) keliamus reikalavimus, jų rengimo ir gynimo tvarką, taip pat Baigiamųjų darbų vertinimo principus ir kriterijus, kurie įvardijami Mykolo Romerio universiteto studijų rezultatų vertinimo tvarka, patvirtinta Senato 2012 m. kovo 16 d. nutarimu Nr. 1SN-30 (bei šios tvarkos pakeitimais, prašome nuolat konsultuotis, stebėti pokyčius MRU galiojančiuose teisės aktuose¹).

1. Nurodymai yra skirti visiems studentams, rengiantiems Baigiamuosius darbus Fakultete:

1.1. Fakulteto studijų programos komitetų pateiktomis temomis;

1.2. Savo pasiūlytomis temomis, kurių atitikimą Baigiamajam darbui keliamiems reikalavimams konstatavo atitinkamas Fakulteto studijų programos komitetas (toliau – Komitetas).

2. Nurodymai yra parengti vadovaujantis Mykolo Romerio universiteto teisės aktais, reguliuojančiais studijų tvarką, studijų rezultatų vertinimo tvarką ir kitais galiojančiais teisės aktais. Studentas, pasirinkdamas magistro baigiamojo darbo temą bei jį rengdamas, privalo vadovautis Studijų rezultatų vertinimo tvarkos 47-56 punktų reikalavimais. Magistro baigiamojo darbo autorius, darbo vadovas, konsultantas, recenzentas bei kvalifikacinė komisija baigiamųjų darbų gynimo ir vertinimo procedūras privalo atlikti pagal Studijų rezultatų vertinimo tvarkos 57-72 punkto reikalavimus. Nurodymai yra taikomi tiek bakalauro baigiamiesiems darbams, tiek magistro baigiamiesiems darbams, išskyrus:

2.1. jų nuostatas, kuriose yra aiškiai nurodyta, kad jos taikomos tik bakalauro baigiamiesiems darbams;

2.2. jos nuostatas, kuriose yra aiškiai nurodyta, kad jos taikomos tik magistro baigiamiesiems darbams.

3. Rengdami Baigiamąjį darbą studentai gali vadovautis ir kitais moksliniais, metodiniais, mokomaisiais leidiniais, skirtais Baigiamųjų darbų rengimo tvarkai detalizuoti, tačiau tik tiek, kiek tokie leidiniai neprieštarauja šiuose Nurodymuose įtvirtintoms nuostatomis.

II. BENDRIEJI REIKALAVIMAI BAIGIAMAJAM DARBUI

Baigiamojo darbo siekiniai

---

¹ MRU bendruomenė, jos vardu veikiantis Senatas, nuolat priima papildymus, naujus reikalavimus. Šie metodiniai reikalavimai rengti galiojančių teisės aktų kontekste, tačiau nuolatinės kaitos kontekste būtina atsižvelgti į naujausių dokumentų nuostatų reikalavimus.

4. Bakalauro baigiamasis darbas skirtas šiems bendriausiems gebėjimams, kurie dera su aukštajam mokslui keliamais tikslais, vardijamais strateginiuose šalies ir ES dokumentuose I pakopai, ugdyti):

4.1. atpažinti ir analizuoti naujas teisės problemas, taikyti žinias ir supratimą sprendžiant kiekybines ir kokybines teisinio ir vadybinio pobūdžio problemas ir teikti pasiūlymus jų sprendimui, pasirenkant tinkamus sprendimo būdus ir metodus;

4.2. perteikti studijų ir teisinės veiklos srities žinias bei supratimą tikslinėms grupėms (specialistams, kitiems besimokantiems ir kt.);

4.3. savarankiškai planuoti ir atlikti nedidelės apimties mokslinius tyrimus, rinkti ir analizuoti duomenis (teisės mokslo srityje), reikalingus svarbioms mokslinėms, profesinės veiklos problemoms spręsti, kultūrinei ir meninei kūrybai, naudojantis fundamentinių ir taikomųjų mokslinių tyrimų pasiekimais ir metodais;

4.4. iškelti teisės tyrimo problemas, geba nustatyti konkrečius ir praktiškai įgyvendinamus tyrimo uždavinius ir tikslus, juos pasiekti atliekant metodologiškai pagrįstą tyrimą;

4.5. taikyti tarpdalykinėse studijų ar profesinės veiklos srityse integruotas profesinės veiklos ir studijų srities žinias, pagrįstas naujais fundamentinių ir taikomųjų mokslinių tyrimų rezultatais.

4.6. Bakalauro baigiamojo darbo tikslus ir siekinius apibrėžia konkrečios studijų programos baigiamojo darbo dalyko aprašas (ECTS): https://stdb.mruni.eu/studiju_programu_katalogas.php?l=lt.

5. Magistro baigiamasis darbas skirtas šiems bendriausiems gebėjimams, kurie dera su aukštajam mokslui keliamais tikslais, vardijamais strateginiuose šalies ir ES dokumentuose II pakopa, ugdyti)

5.1. sistemingai mąstyti ir identifikuoti problemas, jas analizuoti ir kompleksiskai vertinti taikant įgytas teorines žinias, taip pat teikti pasiūlymus identifikuotoms problemoms spręsti, pasirenkant tinkamus sprendimo būdus ir metodus;

5.2. pasinaudoti mokslinių tyrimų žiniomis, įgyti tiriamojo darbo patirties bei sisteminio ir strateginio mąstymo įgūdžių savarankiškai profesinei veiklai ir moksliniam tiriamajam darbui;

5.3. pritaikyti turimas žinias ir jomis remiantis rengti naujas priemones, reikalingas moksliniams tyrimams, studijoms vykdyti arba naujovėms diegti;

5.4. kritiškai ir sistemiškai vertinti teisės sferoje kylančias problemas bei teikti teorinėmis žiniomis ir tarpdisciplininė praktika grįstus siūlymus, kurie suponuoti šių problemų atsiradimo mažinimą;

5.5. turėti pakankamai profesinių žinių teisės požiūriu įvertinant problemas, parenkant alternatyvius sprendimo būdus, parengiant įvertinimus ir išvadas;

5.6. Magistro baigiamojo darbo tikslus ir siekinius apibrėžia konkrečios studijų programos baigiamojo darbo dalyko aprašas (ECTS): https://stdb.mruni.eu/studiju_programu_katalogas.php?l=lt.

Baigiamojo darbo aktualumas, mokslinis naujumas ir tiriamos problemos ištyrimo lygis

6. Baigiamajame darbe nagrinėjama tema turi būti aktuali. Aktualumas reiškia, kad egzistuoja konkretus poreikis iširti tam tikrą pasirinktą problemą, t. y. tyrimas atliekamas šiuo metu visuomenei ar jos daliai reikšmingu klausimu.

7. Baigiamojo darbo temos aktualumas gali būti grindžiamas tokiais aspektais:

7.1. trūksta mokslinių žinių apie tam tikrą socialinio teisinio pažinimo objektą ar atskirus jo aspektus;

7.2. egzistuoja neatitikimai ar prieštaravimai tarp žinių, esamos padėties, veiksnių ar nežinomi konkrečių veiksnių įgyvendinimui reikalingi būdai, metodai ar priemonės (pvz., priimtas naujas, painus įstatymas, nėra susiklosčiusios teismų praktikos ir praktikoje neaiškus taikymas; teismų praktika yra nevieninga ir pan.);

7.3. įvyko ar vyksta tam tikri socialiniai pokyčiai, todėl būtinas naujas požiūris ar teisės normų adaptacija naujiems reiškiniams;

7.4. tam tikri socialiniai teisiniai reiškiniai ir procesai pradėjo kelti žmogaus, visuomenės, valstybės susirūpinimą (pavyzdžiui, asmens saugumu), socialinių grupių interesų konfliktą (pavyzdžiui, teisinis statusas ir socialinės garantijos nesuderinti su institucijai keliamais tikslais bei uždaviniais);

7.5. pakito teisės suvokimas, formuojasi nauja mąstymo paradigma ir pan.

8. Baigiamąjo darbo aktualumas formuluotinas, keliant ir bandant atsakyti sau į klausimą, ar reikia, ir jei taip, tai kodėl būtent dabar apie tai diskutuoti?

9. Baigiamajame darbe nagrinėjama tema turi būti nauja, jame turi būti nurodytas tiriamos problemos ištyrimo lygis. Nurodymų 10, 10–125 punktuose nurodyti reikalavimai nėra privalomi bakalauro baigiamiesiems darbams.

10. Baigiamasis darbas, parašytas atlikto mokslinio tyrimo pagrindu, turi duoti kažką nauja nagrinėjamos mokslo šakos (instituto) teorijai ir (ar) praktikai.

11. Baigiamąjo darbo mokslinis naujumas gali būti grindžiamas tokiais aspektais:

11.1. pasirinkta tyrimui problema yra neišnagrinėta ar menkai išnagrinėta;

11.2. pasirinkta tyrimui problema tam tikrais tyrimo metodais yra giliau tiriama ir analizuojama jau anksčiau tirtos problemos dalis arba problema, kuri anksčiau buvo tirta tik fragmentiškai; pateikiamas naujas požiūris į anksčiau išsamiai nagrinėtą temą.

12. Problemai nagrinėti pasitelkiami nauji tyrimo metodai, aprašomi nauji tyrimo duomenys, kurie gali patvirtinti, paneigti ar detalizuoti jau žinomus teiginius ir pan.

13. Apibrėždamas temos ištyrimo lygį studentas turi koncentruotai nurodyti, ar Lietuvoje (taip pat priklausomai nuo temos, ir kitose valstybėse) pasirinkta tema buvo atlikti moksliniai tyrimai, jei taip, tai kokia apimtimi, ir kokius pagrindinius aspektus jie apėmė, kokie aspektai liko nenagrinėti. Apibrėžiant temos ištyrimo lygį pristatoma esminė mokslinė literatūra ar pagrindinės mokslininkų idėjos, kuriomis bus remiamasi darbe. Atliekamas tiriamu klausimu jau atliktų svarbiausių mokslinių tyrimų koncentruotas apibendrinimas. Atlikti moksliniai tyrimai gali būti grupuojami pagal svarbą, palaikomą požiūrį, nagrinėtų klausimų pobūdį ir pan.

Pavyzdys

„Nors nuo Finansinio užtikrinimo susitarimų įstatymo įsigaliojimo praėjo daugiau nei penkeri metai, teisinių tyrimų, skirtų finansinio užtikrinimo teisinio reguliavimo ir jo santykio su bankroto teise analizei, mūsų šalies teisinėje literatūroje itin nedaug. <...>. Kaip matyti iš paminėtų tyrimų pavadinimų, darbuose daugiausiai dėmesio skirta nematerialiųjų vertybinių popierių teisinės prigimties analizei ir bendriesiems jų panaudojimo prievolių įvykdymo užtikrinti aspektams, o ne specialių bankroto teisės problemų, susijusių su finansinio užtikrinimo teisiniu reguliavimu, tyrimui. Užsienio teisės moksle tyrimų finansinio užtikrinimo teisinio reguliavimo poveikio ir santykio su bankroto teise klausimais teisinės literatūros taip pat nėra gausu. Ją galima suskirstyti į keturias grupes:

1) **Komentarai**, kuriose trumpai pristatoma finansinio užtikrinimo susitarimo tematika. Detaliai šio instituto analizė nepateikiama. Tačiau ši tyrimų grupė gerai iliustruoja ir atskleidžia kompleksinį nagrinėjamos problematikos pobūdį, nes finansinio užtikrinimo susitarimų tema pristatoma įvairių teisės šakų ir institutų (bankroto (*Häsemeyer, Gottwald*), kredito užtikrinimo priemonių (*von Wilmowsky*), vertybinių popierių teisės (*Lenenbach*)) kontekste.

2) **Informacinio, pristatomojo pobūdžio įvairių šalių teisininkų moksliniai straipsniai**. Jų bendras požymis - aprašomos Direktyvos ir ją perkeliančių nacionalinių įstatymų nuostatos, nurodoma, ar pasinaudota Direktyvoje suteikta teise apriboti jos taikymo sritį. Vertinimas nekritis, ekonominis ir teisinis kontekstas beveik neanalizuojamas.

3) **Analitiniai įvairių šalių teisininkų moksliniai straipsniai**. Jų esminis požymis – gili tiek Direktyvos, tiek nacionalinių teisės aktų analizė, kritinis vertinimas, plati ekonominio, politinio ir teisinio konteksto analizė. Labiausiai paminėtini Austrijos teisininkų *G. Kathrein, S. Eder*, Vokietijos teisininkų *K. Lober, E. Ehrlicke, G. Hölzle, M. Obermüller, K. Wimmer, L. Floether*, D. Britanijos teisininkų *A. Fawcett, G. L. Gretton*, Nyderlandų teisininko *R. Westrik* tyrimai. Daugiausia dėmesio finansinio užstato realizavimo klausimams skirta Nyderlandų teisės mokslininko *T. Keijser* monografijoje „Finansinio užtikrinimo susitarimai. Europos finansinio užstato direktyvos analizė žvelgiant iš nuosavybės bei bankroto teisės perspektyvos“. Tačiau daugumoje iš čia paminėtų teisinių tyrimų analizuojama situacija toje valstybėje narėje, kuriai atstovauja konkretus teisininkas, todėl Lietuvos teisės problemos šiuose darbuose analizuotos nebuvo.

4) **Rinkos ekspertų, mokslininkų bendri tyrimai**, kurie buvo atlikti iki Direktyvos priėmimo ir kurių išvadų pagrindu buvo sukurtas Direktyvos projektas. Juos dar galima vadinti parengiamąja Direktyvos medžiaga. Pagrindinis bruožas - vertintini kritiškai, nes parengti finansinių institucijų arba jas atstovaujančių organizacijų (pvz., ISDA),

labiausiai suinteresuotų privilegijuoto statuso finansinio užstato turėtojams suteikimu, kadangi būtent jiems naudingas kuo platesnis Direktyvos taikymas ir kuo didesnis apsaugos režimas. Šiuose tyrimuose paprastai akcentuojama ekonominė naujojo teisinio reguliavimo nauda, ekonominiai privalumai. Šie darbai naudingi siekiant suprasti ir interpretuoti Direktyvos priėmimo tikslus, ekonominį jos priėmimo kontekstą.“

Baigiamojo darbo reikšmė

14. Baigiamojo darbo reikšmė – tai mokslinio tyrimo svarba apskritai teisės mokslo teorijai ir (ar) praktikai bei konkrečiai sričiai.

15. Apibūdinant darbo reikšmę yra apibrėžiamas socialinis ir prasminis baigiamojo darbo kontekstas, nurodoma, kaip konkrečiai galėtų būti įdiegti tyrimo rezultatai (pvz., nurodoma, kaip darbe pateikiamos išvados (ir pasiūlymai) galėtų padėti aktų leidėjams tobulinant konkrečią teisinio reguliavimo sritį, nurodoma nauda teismams ar kitoms teisės taikymo institucijoms, aiškinant ir taikant darbe išanalizuotas teisės nuostatas, reikšmė kitiems mokslininkams, kurie galės pasinaudoti šio tyrimo rezultatais atlikdami tolesnius tyrimus ir kt.).

Baigiamojo darbo originalumas ir savarankiškumas

16. Kiekvienas baigiamasis darbas privalo būti originalus ir savarankiškas. Jei pateiktas darbas neatitinka reikalavimų, keliamų baigiamojo darbo originalumui ir savarankiškumui, jis neatitinka baigiamojo darbo sampratos ir negali būti tokiu laikomas.

17. Darbo originalumas reiškia, kad baigiamasis darbas turi būti kūrinys, t. y. bakalauranto ar magistranto asmeninės intelektualinės, kūrybinės, mokslinės veiklos rezultatas. Darbas nėra originalus, kai jame nėra paties autoriaus įdirbio, yra iš esmės tik cituojamos kitų autorių mintys, neatliekant jokio savarankiško autentiško problemos vertinimo. Neoriginaliu taip pat laikomas paties bakalauranto ar magistranto parašytas darbas, kurį jis jau buvo panaudojęs atsiskaitant už kitą dalyką. Nelaikoma, kad darbas buvo kartą panaudotas, jei bakalauras ar magistro darbe naudojama ne daugiau nei 20 proc. ankstesnio darbo ir pateikiama tiksli nuoroda į ankstesnį darbą (būtinai savicitavimas). Visus kitus savo darbus (pvz., publikacijas ir pan.), kurie nebuvo naudoti atsiskaitant už kitą dalyką, studentas gali naudoti savo baigiamajame darbe, tačiau tokiu atveju turi būti nurodyta, kurios jo dalys yra paimtos iš ankstesnių to paties darbo autoriaus darbų.

18. Baigiamasis darbas privalo būti atliktas savarankiškai. Draudžiamas bet koks kitų asmenų įtraukimas į baigiamojo darbo rengimo procesą. Išimtis taikoma tik tais atvejais, kai kiti asmenys padeda surinkti informaciją (pavyzdžiui, atlikti didelės apimties apklausą) ar apdoroti jau surinktą informaciją (pavyzdžiui, taikant specialias duomenų analizės priemones ir programas). Esant tokiems atvejams, darbe reikėtų nurodyti pagalbą suteikusius asmenis ir tos pagalbos apimtį.

19. Vadovas ir konsultantas konsultuoja studentą rengiant bakalauras ar magistro baigiamojo darbo planą, padeda pasirinkti tinkamą literatūrą ar kitus informacijos šaltinius, konsultuoja klausimais, susijusiais su duomenų analize. Baigiamojo darbo vadovai ir konsultantai negali studentui, Fakultete pasirinkusiam baigiamojo darbo temą, teikti paruoštus sprendimus, neprivalo rinkti aktualios informacijos.

20. Baigiamajame darbe negali būti plagijavimo. Baigiamasis darbas laikomas plagiatu, jeigu²:

20.1. baigiamasis darbas ar jo dalys yra parašytos pažodžiui perrašant kito autoriaus tekstą nenurodant šaltinio arba nurodant šaltinį, tačiau neišskiriant perrašyto teksto kabutėmis. Pažodinis kito autoriaus teksto perrašymas nenurodant šaltinio arba nurodant šaltinį, tačiau neišskiriant perrašyto teksto kabutėmis laikomas plagiatu, jei tokio teksto darbe yra daugiau nei pusė puslapio, t. y. 900 spaudos ženklų, įskaitant tarpus;

² Kaip akcentuota dokumento pradžioje, metodinės rekomendacijos rengtos, vadovaujantis 2015 m. rugsėjo mėn. galiojančiomis nuostatomis, kurios gali keisti; sekite informaciją MRU Studijų tvarkos ir MRU Studijų vertinimo tvarkos aktualiose redakcijose.

20.2. baigiamasis darbas ar jo dalys yra parašytos perfrazuojant kito autoriaus tekstą nenurodant šaltinio. Kito autoriaus teksto perfravimas nenurodant šaltinio laikomas plagiatu, jei tokio teksto darbe yra daugiau nei 1800 spaudos ženklų, įskaitant tarpus;

20.1. baigiamojo darbo tekste, lentelėse ar paveiksluose yra pateikiami duomenys nenurodant šaltinio (išskyrus tuos atvejus, kai duomenys yra surinkti paties autoriaus);

20.2. baigiamasis darbas buvo pristatytas ir gintas šioje ar kitoje mokslo įstaigoje Lietuvoje ar užsienyje. Šie klausimai akcentuojami MRU Studijų tvarkos 29 punkte.

21. Baigiamasis darbas turi būti parengtas laikantis mokslinio tiriamojo darbo etikos reikalavimų. Tokių reikalavimų pažeidimu laikytina: empirinio tyrimo duomenų padirbinėjimas, falsifikavimas arba manipuliavimas jais; sąmoningas nutylėjimas duomenų, prieštaraujančių iškeltiems teiginiams; sąmoningas klaidingos informacijos apie tyrimo metodiką pateikimas; minėti plagijavimo ir kiti panašūs atvejai.

Baigiamojo darbo apimtis

22. Bakalauro baigiamojo darbo apimtis – nuo 35 iki 50 lapų (Baigiamojo darbo įvadas, dėstomoji dalis, išvados bei pasiūlymai, literatūros sąrašas, santraukos ir anotacijos). Priedai į apimtį neįskaičiuojami.

23. Magistro baigiamojo darbo apimtis – nuo 50 iki 70 lapų (Baigiamojo darbo įvadas, dėstomoji dalis, išvados bei pasiūlymai, literatūros sąrašas, santraukos ir anotacijos). Priedai į apimtį neįskaičiuojami

Baigiamojo darbo kalba

24. Baigiamasis darbas rengiamas ir ginamas studijų programos kalba.

25. Jei studijų programos kalba yra lietuvių kalba, Komitetas gali leisti studentui rengti ir ginti Baigiamąjį darbą užsienio (anglų, vokiečių, prancūzų), jei yra galimybė užtikrinti baigiamojo darbo užsienio kalba tinkamą vadovavimo ir gynimo procesą.

III. BAIGIAMOJO DARBO TEMOS PASIRINKIMAS, TYRIMO PLANAVIMAS IR TARPINIAI ATSISKAITYMAI

Baigiamojo darbo temos pasirinkimas

26. Baigiamųjų darbų temas studentai turi pasirinkti Mykolo Romerio universiteto studijų rezultatų vertinimo tvarkoje (toliau – Studijų rezultatų vertinimo tvarka), numatytais terminais. Tuo tikslu Komitetai studentams pateikia baigiamųjų darbų temų, vadovų ir konsultantų sąrašą.

27. Renkantis temą studentui rekomenduotina konsultuotis su vadovu ir konsultantu (jeigu konsultantas yra paskirtas).

28. Jei studentas nori rinktis ne iš savo studijų programos ar programos specializacijos (toliau – Studijų programa) Komiteto pateiktų temų, jis turi pateikti prašymą su nurodytomis svariomis priežastimis ir gauti tiek savo Studijų programos Komiteto vadovo, tiek darbo temą pateikusių Komiteto vadovo pritarimą. Siūlydamas/a savo temą, ji/jis turi pateikti raštu prašymą Studijų programos komitetui, kuriame nurodo temos pavadinimą ir pagrindimą, kodėl ketina rašyti darbą šia tema. Komitetas gali nepritarti siūlomai temai.

29. Sėkmingam baigiamojo darbo rašymui pirmiausia prielaidas sudaro atsakingas temos pasirinkimas. Skirdamas laiko darbo temos pasirinkimui studentas sutaupo daug daugiau laiko, kuris galėtų būti prarastas, vykdant tyrimą pagal neatsakingai pasirinktą temą. Atkreiptinas dėmesys, kad studentas turi teisę siūlyti baigiamojo darbo temą pats, o ne rinktis iš Komitetų siūlomų temų sąrašo.

30. Rekomenduojama, jog tiek bakalaurantai, tiek magistrantai siūlytų savo temas. Pageidautina, jog tema asmeniškai domintų bakalaurantą ar magistrantą ir būtų naudinga tolesnei karjerai. Be to, rekomenduotina, jog studentai siūlytų temas, kuriose atliktų tyrimų pagrindu galėtų vėliau publikuoti kaip mokslinius straipsnius ar kitas publikacijas. Aktualias problemas pasirenka ir vertingus ginamuosius teiginius (tezes) dažniausiai pateikia studentai, kurie rašo darbus iš jiems aktualios srities.

31. Studentai, norintys rašyti baigiamąjį darbą savo pasiūlyta tema, gali konsultuotis su Komiteto primininku. Komitetas, konstatavęs temos atitikimą baigiamajam darbui keliamiems reikalavimams, paskiria baigiamojo darbo vadovą. Pasibaigus pasirinkimo laikotarpiui Komitetui viešai paskelbia studentų sąrašus, kuriems leista rengti darbus, jų pasirinktų temų, paskirtų vadovų ir konsultantų sąrašus.

32. Studentai, norintys keisti baigiamojo darbo temą, gali konsultuotis su Komiteto pirmininku ir turi pateikti prašymą Komitetui su nurodytomis svariomis priežastimis. Komitetas, pritaręs studento nurodytoms svarioms priežastims ir konstatavęs naujos temos atitikimą baigiamajam darbui keliamiems reikalavimams, paskiria baigiamojo darbo vadovą. Pasikeitusios temos vadovas studentui gali iš naujo kelti visus reikalavimus, susijusius su dalykiniu ir kalendoriniu tyrimo planavimu.

Tyrimo planavimas

33. Rekomenduotina jau renkantis darbo temą atlikti preliminarią literatūros paiešką ir preliminarų tos temos teisinių problemų identifikavimą, kurios bus tiriamos baigiamajame darbe. Tai ypač aktualu tų sričių baigiamiesiems darbams, kuriose ne visada literatūra yra prieinama Lietuvoje, taip pat ne visada literatūra būna studentui suprantama užsienio kalba. Kartu atkreiptinas dėmesys, kad ne visos visuomenės problemos patenka į teisės reguliavimo sritį, todėl teisinių problemų identifikavimas kiekvienoje temoje yra svarbus, siekiant vykdyti būtent teisės mokslinį tyrimą (o ne istorijos, politikos, ekonomikos, sociologijos ar pan.).

34. Kartu rekomenduotina, atliekant preliminarią literatūros paiešką bei preliminarų tos temos teisinių problemų identifikavimą, susidaryti ir preliminarią baigiamojo darbo programą, kurioje baigiamojo darbo dalys būtų išskiriamos pagal analizuojamas teises problemas, o ne pagal tų problemų reguliavimo lygmenis.

Pavyzdys³

Jei darbo dalys būtų - I. Pabėgėlio apibrėžimo problemos JT lygmenyje; II. Pabėgėlio apibrėžimo problemos ES lygmenyje; III. Pabėgėlio apibrėžimo problemos LR lygmenyje, - tokia darbo struktūra negarantuotų skirtingų lygmenų analizės sąveikos, sąlygotų darbo aprašomąjį pobūdį ir tyrimo pasikartojimą skirtingose dalyse. Tuo tarpu, jei darbo dalys būtų - I. Pabėgėlio apibrėžimo probleminis požymis Nr. 1 (pvz., kaip tinkamai aiškinti visiškai pagrįstos persekiojimo baimės požymį?); II. Pabėgėlio apibrėžimo probleminis požymis Nr. 2 (pvz., kaip tinkamai aiškinti vidinės apsaugos alternatyvos nebuvimo požymį?); III. Pabėgėlio apibrėžimo probleminis požymis Nr. 3 (pvz., kaip tinkamai aiškinti priklausymo tam tikrai socialinei grupei požymį?), - tokia darbo struktūra skatintų ne aprašomąjį, o analitinį kiekvienos atskiros pabėgėlio apibrėžimo problemos nagrinėjimą, lyginant bei kritiškai įvertinant privalumus bei trūkumus tiek JT, tiek ES, tiek LR norminių aktų doktrinoje bei teisės normų taikymo praktikoje (toje pačioje tyrimo dalyje teisinės problemos analizei pasitelkiant tiek teisinį teorinį, tiek teisinį praktinį, tiek tarpdisciplininius tyrimo aspektus, kurie gali būti reikalingi teisiniams tų problemų sprendimams atrasti). Tokiu būdu būtų užtikrintas ne tik darbo analitinis pobūdis, bet ir teisinių problemų aiškus identifikavimas dalių pavadinimuose.

35. Pažymėtina, kad tyrimo kryptis konkretizuojama, aktualizuojama, konsultuojantis su savo vadovu ir/ar konsultantu. Baigiamojo darbo tyrimo programos, kurioje baigiamojo darbo dalys būtų išskiriamos pagal analizuojamas teises problemas, sudarymas turi dar vieną didelį privalumą – tai padeda studentui atlikti daug efektyvesnę literatūros paiešką ir analizę, aiškiai atribojant, kuri

³ Prašome atkreipti dėmesį: tekste pateikiami pavyzdžiai tik testo struktūros ir mokslinio teksto kūrimo logikai iliustruoti. Jūsų tekstas privalo būti harmonijoje su pasirinkta tema ir jos diktuojama logika.

literatūros dalis lieka už tyrimo ribų ir jos nereikia analizuoti. Pavyzdžiui, nesukonkretinus paieškos iki teisinių problemų ir ieškant literatūros temai apie pabėgėlio apibrėžimo problematiką, studentui atrodys reikalingos analizuoti beveik visos pabėgėlių teisės knygos ir straipsniai. Tačiau ieškant literatūros konkretiems pabėgėlio apibrėžimo probleminiams požymiams, pasidarys aišku, kad tiriami probleminiai požymiai dažnoje knygoje ar straipsnyje iš viso nėra nagrinėti arba yra nagrinėti tik po kelis puslapius, kuriuos studentui ir tereikia analizuoti savo baigiamajame darbe.

36. Literatūros paieškai pirmiausia rekomenduojama susipažinti su studentams siūlomomis Universiteto bibliotekos paslaugomis, naudojantis ir el. duomenų bazėmis.

37. Studentai Studijų rezultatų vertinimo tvarkoje numatytais terminais su darbo vadovais turi suderinti baigiamojo darbo rengimo programą ir kalendorinį planą (1 priedas). Studentui nesilaikius darbo rengimo programos ir kalendorinio plano, per baigiamojo darbo gynimą. Vadovas apie tai informuoja baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinę komisiją. Ši programa ir planas įdedamas į baigiamąjį darbą (nejrišamas).

38. Baigiamąjį darbą rengiantis studentas privalo baigiamojo darbo rengimo programoje numatyta tvarka informuoti vadovą apie darbo rašymo eigą, atsižvelgti į vadovo ir konsultanto dalykinius ir metodinius patarimus bei pastabas.

39. Jei dėl objektyvių priežasčių pasikeičia baigiamojo darbo vadovas, tolesnis vadovavimas darbai paprastai vyksta atsižvelgiant į jau sudarytą baigiamojo darbo planą, terminus, vadovo pateiktus metodinius nurodymus bei pasirinktus literatūros šaltinius.

40. Jei studentas tęsia studijas po to, kai ilgą laiką buvo jas sustabdęs, darbo rengimas vyksta atsižvelgiant į esamą temos aktualumą, naujumą, literatūros šaltinius ir kitas aplinkybes. Jei jų pasikeitimai esminiai arba studentas iš esmės patikslino ar pakeitė savo darbo temą, pasikeitusios temos vadovas studentui gali iš naujo kelti visus reikalavimus, susijusius su dalykiniu ir kalendoriniu tyrimo planavimu.

Tarpiniai atsiskaitymai baigiamojo darbo rengimo eigoje

41. Studentui rekomenduojama baigiamojo darbo rengimo programoje numatyta tvarka ir kalendoriniame plane numatytais terminais informuoti vadovą apie darbo rašymo eigą, pateikti jo vertinimui jau parašytas darbo dalis, atsižvelgti į vadovo ir konsultanto dalykinius ir metodinius patarimus bei pastabas.

42. Dalyko „Magistro baigiamasis darbas“ studijų rezultatai vertinami atestavimo būdu. Šiai atestacijai studentas privalo pateikti studijų dalyko dėstytojui savo magistro baigiamojo darbo įvadą, suderintą su magistro baigiamojo darbo vadovu. Magistro baigiamojo darbo įvadas yra pripažįstamas suderintu su vadovu, jeigu ant jo pirmojo lapo yra žyma „Suderinta“ ir vadovo vardas, pavardė ir parašas arba jeigu yra gautas atskiras vadovo rašytinis patvirtinimas, kad magistro baigiamojo darbo įvadas su juo yra suderintas. Magistro baigiamojo darbo vadovas jam pateiktą magistro baigiamojo darbo įvadą privalo peržiūrėti ir įvertinti jo dalykinį turinį per 10 kalendorinių dienų nuo jo pateikimo. Jei magistro baigiamojo darbo įvadas yra koreguotinas, vadovas per 10 kalendorinių dienų nuo darbo pristatymo jam dienos pateikia studentui konkrečius dalykinius nurodymus ir patarimus dėl įvado koregavimo, kuriuos tinkamai įvykdžius magistro baigiamojo darbo vadovas patvirtina, kad įvadas yra su juo suderintas.

43. Dalyko „Magistro baigiamasis darbas“ studijų rezultatai yra vertinami ir studentas atestuojamas, jeigu studento pateiktas ir su magistro baigiamojo darbo vadovu suderintas magistro baigiamojo darbo įvadas atitinka šiuose Nurodymuose įvadui keliamus metodinius reikalavimus. Studijų dalyko dėstytojas jam pateiktą magistro baigiamojo darbo įvadą privalo peržiūrėti ir įvertinti per 10 kalendorinių dienų nuo jo pateikimo. Jeigu dalyko dėstytojas mano, kad įvadas neatitinka šiuose Nurodymuose jam keliamų metodinių reikalavimų, jis per 10 kalendorinių dienų nuo darbo įvado pristatymo jam dienos pateikia studentui konkrečius nurodymus ir patarimus dėl įvado koregavimo, kuriuos tinkamai įvykdžius dalyko dėstytojas atestuoja studento studijų rezultatus.

IV. BAIGIAMOJO DARBO STRUKTŪRA

44. Baigiamasis darbas susideda iš nuosekliai išdėstytų, tarpusavyje logiškai susijusių dalių: antraštinio lapo, turinio, santrumpų sąrašo (jei toks yra), įvado, dėstomosios dalies, išvadų ir pasiūlymų, literatūros sąrašo, anotacijos ta kalba, kuria parašytas darbas, ir anotacijos kita (užsienio) kalba, santraukos ta kalba, kuria parašytas darbas, ir santraukos kita (užsienio) kalba, priedų (jeigu tokių yra).

45. **Antraštinis lapas** turi atitikti (2 priedas) pateiktą formą.

46. **Turinyje** skyrių pavadinimai rašomi didžiosiomis raidėmis arba paryškintomis mažosiomis raidėmis, o poskyrių ir skyrelių – mažosiomis (3 priedas).

47. **Santrumpų sąrašas** pateikiamas tada, kai darbe vartojamos specifinių terminų santrumpos ir dauguma jų kartojasi tekste daugiau nei 3 kartus.

48. **Įvade**, kurio apimtis baigiamajame darbe iki 4 puslapių bakalauro baigiamajame darbe ir iki 6 puslapių magistro baigiamajame darbe, turi būti atskleista (nurodyta):

48.1 *Tiriama problema*. Baigiamojo darbo mokslinė problema turėtų būti konkretus klausimas, kuriam studentas ketina pateikti savo mokslinį sprendimą. Mokslinė problema dažniausiai yra toks klausimas, į kurį mokslininkai, tarptautinė bendrija ar įstatymų leidėjai, teismai iki šiol nerado efektyvaus sprendimo.

Pavyzdys

Tokios temos, kaip „Apeliacija – tai teismų sprendimų civilinėse bylose kontrolės forma“, ar „Globalaus atšilimo tarptautinis teisinis reguliavimas“, arba „Jėgos panaudojimo draudimas tarptautinėje teisėje“ yra ne teisinės mokslinės problemos, o tik tyrimų sritys. Pavyzdžiui, mokslinė problema galėtų būti „Ar apeliacija yra pakankamai veiksmingą teismų sprendimų kontrolės forma užtikrinant asmenų galimai pažeistų civilinių teisių apsaugą?“, arba „Kokios yra efektyviausios tarptautinės teisinės priemonės reguliuoti valstybių veiksmus globalaus atšilimo srityje?“, arba „Ar JT Chartija gali būti suderinama su prevencinio jėgos panaudojimo doktrina?“.

Paprastai tiriamos kelios tarpusavyje glaudžiai susijusios problemos. Vieną problemą galima tirti tuo atveju, jei atliekamas jos tyrimas atitinka reikalaujamą darbui apimtį.

Pavyzdys

Siekiant nustatyti teismų sprendimų civilinėse bylose peržiūros sistemoje reikšmę, galima tirti: 1) Ar apeliacija – tai teisės į teisminę gynybą civilinėse bylose sudėtinė dalis? 2) Koks apeliacijos, kaip teismų sprendimų kontrolės formos, santykis su kitomis teismų sprendimų kontrolės formomis, t. y. ar teisė į įsiteisėjusio sprendimo peržiūrėjimą (kasacija, revizija) yra ar turi būti galima tik pasinaudojus neįsiteisėjusio sprendimo peržiūrėjimo (apeliacijos) procedūra, kodėl?

48.2 *Baigiamojo darbo aktualumas* – pagal pagal šių Nurodymų 7–9 punktus.

48.3 *Baigiamojo darbo mokslinis naujumas ir tiriamos problemos ištyrimo lygis* – pagal šių Nurodymų 10–12 punktus.

48.4 *Tyrimo objektas* (konsultuotis su baigiamojo darbo vadovu).

48.5 *Tyrimo tikslas*. Tyrimo tikslas nusako, kodėl ieškoma atsakymo į iškeltą klausimą: kam tas atsakymas ar pats tekstas reikalingas? Ar esama konkrečių mokslinių ir (ar) praktinių interesų, kad šis dalykinis klausimas būtų iširtas, kokia apimtimi tai turi būti padaryta?

Pavyzdys

Rašydamas baigiamąjį darbą tema „Apeliacija kaip teismų sprendimų civilinėse bylose kontrolės forma“ tyrėjas gali siekti vieno ar kito užsibrėžto tikslo. Pavyzdžiui, jis gali išsikelti darbo tikslą - atskleisti apeliacijos, kaip teismų sprendimų patikros procedūros, veiksmingumą bei efektyvumą, t. y. išsiaiškinti, ar apeliacija yra pakankamai rezultatyvi procesinė priemonė asmenų subjektinių teisių realiai gynybai užtikrinti

ginčiuose, kylančiuose iš privatinų teisinių santykių“. Kita vertus, tyrėjas gali siekti išanalizuoti teismų sprendimų kontrolės formoms būdingus požymius ir nustatyti apeliacijos vietą šioje sistemoje.

48.6 *Tyrimo uždaviniai.* Jie detalizuoja tyrimo tikslą ir atspindi tikslo siekimo etapus ir priemones. Pratešiant tikslo formulavimo pavyzdį galima pasiūlyti tokias uždavinių formuluotes: nustatyti, įvertinti, pateikti, parengti ir kt. Tyrimo uždavinių neturi būti daug, užtenka 3–5 gerai suformuluotų uždavinių. Kiekvieno uždavinio sprendimo rezultatai turės atsispindėti darbo išvadose (ir siūlymuose).

Pavyzdys

Tyrimo tikslas „įvertinti apeliacijos, kaip vienintelės teismų sprendimų kontrolės formos, skirtos teismų neįsisteisėjusių sprendimų peržiūrai civilinėse bylose, veiksmingumą bei efektyvumą teismų sprendimų peržiūrėjimo sistemoje“ gali būti pasiektas nuosekliai išanalizavus atskirus iš šio tikslo kylančius uždavinius: 1) Atskleisti apeliacijos, kaip socialinio-teisinio reiškinių prigimtį ir sampratą; 2) Nustatyti apeliacijos, kaip teismų sprendimų peržiūrėjimo civilinėse bylose priemonės, vietą teismų sprendimų peržiūros sistemoje; 3) Tirti teismų procesinę veiklą, išsiaiškinti apeliacijos veiksmingumą civilinėse bylose.

48.7 *Tyrimo metodika.* Nurodomi atliekant tyrimą naudoti moksliniai tyrimo metodai, konkrečiai susiejant juos su savo baigiamuoju darbu, t. y. atskleidžiant, kaip šie metodai realiai buvo panaudoti šiame darbe (t. y. nepakanka nurodyti, kad naudojamas dokumentų analizės metodas, būtina nurodyti, kad šis metodas naudotas tiriant, pvz., su konkrečia problema susijusias sutartis, kitus konkrečių sričių reglamentuojančius dokumentus).

48.8 *Tyrimo struktūra.* Glaustai, 1-3 pastraipose, apibūdinama pasirinkta tyrimo struktūra (kiek dalių ir kokia kiekvienos iš jų paskirtis).

48.9 *Ginamieji teiginiai.* Baigiamojo darbo ginamasis teiginys yra studento pateikiamas problemos sprendimas, kurio pagrindu yra daromi konkretnės išvados ir pasiūlymai. Bakalauro baigiamajame darbe ginamųjų teiginių pateikti nebūtina. Dėl jų prasmingumo magistro baigiamajame darbe konsultuojamais su vadovu.

Pavyzdys

Baigiamajame darbe tema „Apeliacijos reikšmė teismų sprendimų civilinėse bylose peržiūros sistemoje“ ginamasis teiginys galėtų tarsi išplaukti iš tyrimo tikslo ir būti formuluojamas taip: „Esamas apeliacijos, kaip vienintelės teismų neįsisteisėjusių sprendimų kontrolės formos, teisinis reglamentavimas ir teismų atliekamas šių normų taikymas praktikoje nėra tinkami ir pakankami užtikrinant asmenų teisės į teisminę gynybą veiksmingumą teismų sprendimų peržiūrėjimo sistemoje“.

Pagrindinė daugumos baigiamųjų darbų problema – kokybiško ginamojo teiginio (tezės) nebuvimas. Darbuose, pretenduojančiuose į aukščiausią įvertinimą, turi būti gerai suformuota mokslinė problema ir ginamieji teiginiais, o ne tik išsamiai aprašyti tam tikrą teisės sritį. Vertingas mokslinio darbo ginamasis teiginys (tezė) turėtų būti naujas, neakivaizdus ir praktiškai naudingas.

Pavyzdys

Ginamasis teiginys (tezė), jog „tarptautinė bendrija, norėdama sumažinti globalų atšilimą, turėtų sudaryti naują ir efektyvesnę sutartį nei Kioto protokolas“ yra nevertingas – jis yra akivaizdus, nes tą gali pasiūlyti bet kuris asmuo, kuris studijavo tarptautinę aplinkosaugos teisę ilgiau nei 20 minučių, jis yra nenaujas, nes daugybė ekspertų tą seniai siūlė, ir praktiškai nenaudingas, nes iki šiol tarptautinei bendrijai nepavykdavo susitarti dėl naujos sutarties. Vertingas ginamasis teiginys (tezė) parodytų konkrečiai, kaip galima sudaryti naują tarptautinę aplinkosaugos sutartį arba kokių alternatyvių priemonių valstybės galėtų imtis. Pavyzdžiui, ginamasis teiginys (tezė), jog „valstybės turėtų imtis vienašališkų veiksmų prieš valstybes, kurios savo nacionalinėje teisėje nepriima priemonių prieš globalinį atšilimą“ būtų vertingas, kadangi jis naujas, neakivaizdus ir praktiškai galėtų būti naudingas, jei autorius galėtų jį pagrįsti ir pateisinti.

49. Dėstomoji dalis (baigiamojo darbo pagrindinė dalis).

Dažniausiai yra tikslinga ir rekomenduojama teisinio tyrimo dėstomąją dalį padalinti į bendrąją tyrimo dalį (nagrinėjančią tyrimo objekto teisinio reguliavimo visumą ir pagrindines sąvokas) bei specialiąją tyrimo dalį (nagrinėjančią tyrimo uždaviniuose nurodytas tiriamos temos teisines problemas).

Bendroji tyrimo dalis – tai mokslinių straipsnių, monografijų, akademinė leidinių paties studento susisteminta teorinė medžiaga. Ji turi parodyti studento erudiciją, jo intelekto galias, gebėjimą pritaikyti teorijas aktualiems gyvenimo klausimams spręsti. Pavyzdžiui, rašydamas apie apeliacijos reikšmę teismų sprendimų civilinėse bylose peržiūros sistemoje, diplomantas turi ne tik analizuoti apeliacinio, kaip teisinio reiškinių, ypatumus (teisės norminius aktus), bet, visų pirma, remdamasis (paprastai tiek Lietuvos, tiek ir užsienio mokslininkų) teisės doktrina, atskleisti analizuojamo teisinio reiškinių socialinę prigimtį. Bendroje tyrimo dalyje remiantis autoriaus surinktais empiriniais duomenimis parengiamos būsimo praktinio problemos nagrinėjimo prielaidos ir išeities pozicijos (pavyzdžiui, išdėstyti motyvuotus argumentus, pagrindžiančius, jog apeliacija – tai sudėtinė teisės į teisminę gynybą sudėtinė dalis).

Specialioje tyrimo dalyje remiantis šiuolaikiniais metodais įvertinti tiriamos problemos situaciją (remiantis oficialiais teismų pateikiamais duomenimis nustatyti apeliacijos efektyvumą), išaiškinti jos susidarymo priežastis (lėmusius veiksniai), atskleisti kriterijus, kurie reikšmingi problemai išanalizuoti bei remiantis jais analizuoti problemą pagal pasirinktus darbo uždavinius (tirti, kokia teismų sprendimų peržiūros sistema efektyviausia ir kokia apeliacijos vieta užtikrinant teisminės gynybos šioje sistemoje pakankamą veiksmingumą). Tyrimo duomenų analizė turi būti išeities taškas rengiant galutinę tyrimo išvadą ir grindžiant siūlymus, kaip spręsti iškilusias problemas.

Pavyzdys

Pavyzdžiui, jei darbo tema yra „Tautinių mažumų kalbinių teisių įgyvendinimo problematika“, tai uždaviniuose studentui būtų tikslinga apsispręsti nagrinėti šią dieną problematiškiausias tautinių mažumų kalbinių teisių įgyvendinimo sritis, t. y. teisę vartoti vardą ir pavardę mažumos kalba oficialiuose dokumentuose; teisę vartoti mažumos kalbą gatvių pavadinimuose ir kituose topografiniuose įrašuose; bei teisę mokytis mažumos kalba. Atitinkamai tokio tyrimo dėstomoji dalis galėtų būti padalinta į tokius skyrius:

1. Tautinės mažumos ir kalbinių teisių sampratos.
2. Tautinių mažumų kalbinių teisių teisinio reguliavimo visuma.
3. Teisė vartoti vardą ir pavardę mažumos kalba oficialiuose dokumentuose.
4. Teisė vartoti mažumos kalbą gatvių pavadinimuose ir kituose topografiniuose įrašuose.
5. Teisė mokytis mažumos kalba.

1 ir 2 skyriai tokiu atveju sudarytų dėstomosios dalies bendrąją dalį, o 3, 4 ir 5 skyriai – specialiąją dalį.

Be to, siekiant pakankamai analitinio tyrimo pobūdžio rekomenduotina, kad mokslinio tyrimo įvadas kartu su dėstomosios dalies bendrąja dalimi (kur, kaip taisyklė, dominuoja aprašomasis tyrimo pobūdis) sudarytų ne daugiau kaip 40 proc. tyrimo apimties, o atitinkamai dėstomosios dalies specialioji dalis kartu su tyrimo išvadomis ir pasiūlymais (kur įprastai dominuoja analitinis tyrimo pobūdis) sudarytų ne mažiau kaip 60 proc. tyrimo apimties.

Skyriai turėtų turėti konkrečius pavadinimus, iš kurių aiškiai matytųsi, kokiam uždaviniui spręsti skirtas kiekvienas skyrius (t. y. neleistina skyrių vadinti tokiais abstrakčiais pavadinimais kaip „Teorinė dalis“, „Praktinė dalis“, „Analizė“ ir pan.).

Skyriaus poskyrių turi būti ne mažiau kaip 2 (t. y. skaidoma gali būti mažiausiai į du vienetus, jei 2 skyrius turi 2.1 poskyrį, tai privalo būti ir poskyris 2.2.).

Nei vieno skyriaus ar poskyrio pavadinimas negali sutapti su viso baigiamojo darbo pavadinimu (tai reikštų, kad visos kitos baigiamojo darbo dalys yra perteklinės ir nereikalingos).

Kiekvieną darbo skyrių tikslinga pradėti trumpu įvadiniu tekstu, nurodant, kas bus tirama šiame skyriuje ir kodėl. Kiekvieno skyriaus pabaigoje turėtų būti trumpas apibendrinimas (skyriaus pabaigoje kursyvu iš naujos eilutės rašoma: „Apibendrinant, <...>“ ir trumpai reziumuojami skyriaus rezultatai. Šių apibendrinimų pagrindu vėliau formuluojamos tyrimo išvados ir pasiūlymai.

Kiekvienas skyrius rašomas naujame lape. Poskyriai ir skyreliai – tame pačiame lape, paliekant tarp prieš ir po esančio teksto po papildomą tarpą tarp eilučių. Skyrių, poskyrių ir skyrelių pavadinimų raidžių aukštis – 14 pt. Po antraštės pavadinimo taškas nededamas. Negalima situacija, kai užrašius skyriaus, poskyrio ar skyrelio pavadinimą, tekstas nukeliamas į kitą lapą. Tokiu atveju antraštė kartu su tekstu perkeliama į sekantį lapą.

50. **Išvados.** Išvadose analitiniu būdu apibendrinami mokslinio darbo rezultatai. Iš išvadų turi matytis, ar studentas išsprendė įvade suformuluotą problemą bei pasiekė iškeltus uždavinius, t. y. išvadose turi bendrai atsispindėti tiriamos problemos galimi sprendimo būdai. Išvados turi būti konkrečios ir logiškai susijusios su darbo dalimis ir uždaviniais, t. y. jos turi nuosekliai atspindėti darbo turinį. Išvadose negali būti pateikiama nauja informacija, kuri nebuvo analizuota darbe. Išvados paprastai turi būti formuluojamos nuosekliai pagal iškeltus uždavinius, kurie pasiekti nuosekliai dėstomojoje dalyje: Išvadose nerašomos visiems žinomos aplinkybės ar elementarios tiesos (pavyzdžiui, „civilinė teisė yra privatinės teisės dalis“ arba „teisės principas, jog negalioja joks įstatymas ar kitas aktas priešingas Konstitucijai, yra konstitucinis“ arba „Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymas po svarstymų Seime priimtas 2001 m. rugsėjo 25 d.“). Rekomenduojama kiekvienam darbo uždaviniui pateikti atitinkami po vieną ar dvi išvadas, kurios gali būti pagrįstos apibendrintais argumentais. Išvados yra numeruojamos ir pateikiamos 2 - 3 puslapiuose.

Pavyzdys

Jei darbe nagrinėjama „Apeliacijos reikšmė teismų sprendimų civilinėse bylose peržiūros sistemoje“ ir išsikeliamas uždavinys „Atskleisti apeliacijos, kaip socialinio-teisinio reiškinių prigimtį ir sampratą“, išvados galėtų būti tokios: 1. „Apeliacija – tai socialinis reiškinys, kurio užuomazgų galima rasti jau 451 pr. m. e. priimtuose Dvylikos lentelių įstatymuose. Šiuolaikiniu savarankišku teisiniu reiškiniu civiliniuose ginčuose apeliacija tapo Prancūzijoje 1667 m. priėmus Liudviko ordonansus ir iš esmės ją atskyrus nuo teismų įsiteisėjusių sprendimų peržiūrėjimo procedūrų“. 2. Apeliacija – tai vienintelė pirmosios instancijos teismų neįsiteisėjusių sprendimų peržiūrėjimo procedūra, skirta ištaisyti galimai padarytas žemesnės instancijos teismų fakto ir (ar) teisės taikymo ar aiškinimo klaidas ir tokiu būdu užtikrinti asmenų teisės į teisminę gynybą veiksmingumą.

51. **Pasiūlymai** turi būti logiškai susiję ir sekti iš tyrimo išvadų. Išdėstomi tik konkretūs pasiūlymai, pagrįsti atliktu tyrimu. Pasiūlymai yra numeruojami ir jų apimtis baigiamajame darbe neturėtų viršyti 2 puslapių. Pasiūlymų dalyje reikia vengti bendro pobūdžio frazių – gerinti, tobulinti ir pan. Tikslinga pateikti konkrečius tiriamos problemos sprendimo būdus (variantus). Pasiūlymai teisės aktų leidėjui turi būti formuluojami nurodant, kurias konkrečias teisės normas siūloma keisti/naikinti/papildyti ir kaip. Jeigu siūlomi priimti teisės aktų projektai yra didelės apimties, juos patartina pateikti Baigiamojo darbo prieduose. Rekomenduojama Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų bazėje pasidomėti, kaip formuluojami teisės aktų keitimo pasiūlymai (www.lrs.lt).

Pavyzdys

Tinkamas pasiūlymo dėstymo pavyzdys:
 „Siūloma pakeisti Civilinio proceso kodekso 303 straipsnio 2 dalį ir išdėstyti taip:
 „2. <...čia suformuluojama konkreti teisės norma...>“.
 Arba „Siūloma papildyti Civilinio proceso kodekso 303 straipsnį nauja 3 dalimi: „<...čia suformuluojama konkreti teisės norma...>“.
 Netinkamai suformuluoto pasiūlymo pavyzdys: „Atitinkamai siūloma pakeisti teisės aktus taip, kad jie labiau atitiktų vartotojų interesus.“

52. **Literatūros sąrašas.** Literatūros sąrašas sudaromas vadovaujantis Universiteto Senato 2015 m. birželio 22 d. nutarimu Nr. 1SN-43 „Dėl studijų ir mokslo veikloje naudojamų bibliografinio aprašo standartų“ patvirtintu Chicago bibliografinio aprašo standartu (http://www.mruni.eu/mru_lt_dokumentai/biblioteka/pdf/Chicago.pdf).

53. **Anotacija ta kalba, kuria parašytas darbas, ir užsienio kalba.** Anotacija pateikiama kaip viena – dvi pastraipos. Joje glaustai pristatoma tyrimo esmė, tikslas ir gauti rezultatai. Pateikiami reikšminiai žodžiai – ne daugiau kaip 5.

54. **Santrauka ta kalba, kuria parašytas darbas.** Joje turi būti nurodomas baigiamojo darbo temos pavadinimas ir ji turi atspindėti tyrimo tikslą, uždavinius, struktūrą, turinį ir pagrindinius rezultatus bei demonstruoti bakalauranto ar magistranto gebėjimą koncentruotai pristatyti esminius tyrimo aspektus. Santraukos apimtis – ne mažiau kaip 2000 spaudos ženklų, įskaitant tarpus (nuo 0,5 iki 1 puslapio).

55. **Santrauka kita kalba, nei parašytas darbas (užsienio kalba).** Joje turi būti nurodomas baigiamojo darbo temos pavadinimas ir ji turi atspindėti tyrimo tikslą, uždavinius, struktūrą, turinį ir pagrindinius rezultatus bei demonstruoti bakalauranto ar magistranto gebėjimą koncentruotai pristatyti esminius tyrimo aspektus. Jei santrauka rengiama ne anglų kalba, santraukos pradžioje taip pat turi būti pateiktas baigiamojo darbo pavadinimas ir reikšminiai žodžiai anglų kalba (išskyrus tuos atvejus, kai pats baigiamasis darbas parengtas anglų kalba). Santraukos apimtis – ne mažiau kaip 2000 spaudos ženklų, įskaitant tarpus (nuo 0,5 iki 1 puslapio).

56. **Priedai (lentelės, grafikai ir kt.).** Pateikiami didesni nei 1 psl. apimties priedai (lentelės, grafikai, schemos, diagramos, paveikslai ir pan.) ir mažesnės apimties priedai, jei tikslinga juos visus pateikti ne po vieną, o grupėmis arba visus kartu. Mažesnės apimties pavieniai priedai pateikiami tyrimo tekste. Priedai sunumeruojami ir pridedami eilės tvarka, tokia pačia seka, kokia jie paminėti tyrime.

Sąžiningumo deklaracija. Forma patvirtinta Mykolo Romerio universiteto Senato 2012 m. lapkričio 20 d. nutarimu Nr. 1SN-10. Savipatikrai yra pridedamos baigiamojo darbo ir baigiamojo darbo įvado struktūros lentelės (5 ir 6 priedai), kuriose struktūros dalys pateikiamos tokia eilės tvarka, kokia jos turi būti išdėstomos baigiamajame darbe. Rekomenduojama 5 ir 6 prieduose pateiktas lenteles išsisaugoti atskirame faile arba atsispausdinti ir prieš perduodant užbaigtą darbą vadovui atlikti savipatikrą, peržiūrint, ar darbas turi visas privalomas dalis, ir, atitinkamai, abiejų lentelių paskutinėje tuščioje grafoje įrašyti plusą arba minusą. Tuomet, esant poreikiui, papildyti trūkstamomis dalimis arba pasitarti dėl konkrečios dalies būtinumo/išdėstymo su darbo vadovu.

V. BAIGIAMOJO DARBO TEKSTO REIKALAVIMAI

Baigiamojo darbo teksto reikalavimai

57. Darbas rašomas moksliniu stiliumi, kuriam būdinga žodžių vienareikšmiškumas, tikslus specialių terminų ir tarptautinių žodžių vartojimas, dėstymo nuoseklumas, tikslumas, dėstymo objektyvumą pabrėžiančios beasmenės konstrukcijos (pvz., „*Atlikus teisės aktų analizę...*“; „*Rekomenduotina pakeisti įstatymo straipsnį...*“) bei rašymas trečiuoju asmeniu (pvz., „*Atlikęs teisės aktų analizę.*“)

58. Mintys tekste dėstomos aiškiai, logiškai ir išsamiai. Išsakomos mintys turi išplaukti iš anksčiau išdėstyjusių.

59. Rašant darbą privalu laikytis Valstybinės lietuvių kalbos komisijos (www.vlkk.lt) nustatytų lietuvių kalbos rašybos ir skyrybos taisyklių.

60. Keliažodžiai pavadinimai, sudėtiniai terminai gali būti keičiami raidine santrumpa, atitinkančia trumpinamų žodžių pirmąsias raides pvz.: Mykolo Romerio universitetas (MRU). Rašant pirmą kartą rašomas visas nesutrumpintas įstaigų, įstatymų, organizacijų pavadinimus, skliausteliuose nurodant santrumpą; toliau tekste vartotinos santrumpos.

61. Vartotinos lietuvių kalboje priimtos santrumpos: pavyzdžiui – pvz., kiti – kt., ir taip toliau – ir t. t., žiūrėti – žr., ir panašiai – ir pan..

62. Tekste pateikiami matavimo vienetai rašomi arabiškais skaitmenimis. Tarp skaitmens ir matavimo vieneto santrumpos paliekamas tarpas, pvz., 20 %.

63. Reikėtų vengti baigiamajame darbe stiliaus klaidų: pernelyg ilgų sakinių; netikslių terminų, perkeltų iš senų šaltinių; minčių pasikartojimo ir nukrypimų nuo temos; dažnai kartojamų tarptautinių žodžių; dvigubų neiginių; santrumpų pertekliaus; emociingumo bei retorinių klausimų, darkančių mokslinį stilių; netaisyklingos žodžių tvarkos, iškreipiančios mintį; netinkamai parinktų ir vartojamų žodžių; netikslaus prasminių akcentų išdėstymo sakinyje ir kt..

Baigiamojo darbo įforminimas

64. Baigiamojo darbo vertė priklauso ir nuo darbo apipavidalinimo, struktūros logiškumo, teksto skirstymo bei priedų pateikimo.

65. Baigiamojo darbo tekstas spausdinamas ant balto A4 formato rašomojo popieriaus, kompiuteriu *Times New Roman* šriftu; raidžių aukštis – 12 (12 pt), tarp eilučių 1,5 intervalas. Spausdinama tik vienoje lapo pusėje, paliekant 3 cm kairiąją, 1,5 cm dešiniąją, 2 cm viršutinę ir 2 cm apatinę paraštes. Puslapių numeracija pradėdama nuo antraštinio lapo, nors jame numeris nerašomas. Numeruojama nuo antro puslapio lapo apačioje dešinėje pusėje.

66. Baigiamasis darbas pradedamas antraštiniu lapu: paliekama 2 cm viršutinė paraštė ir 2 cm apatinė paraštė. Rašoma *Time New Roman* šriftu. Visa informacija rašoma centruotai, išskyrus darbo vadovo ir konsultanto, jei toks yra, mokslinius laipsnius, pedagoginius vardus ir pavardes (žr. šių Nurodymų 2 priedą).

67. Baigiamojo darbo struktūros dalių pavadinimai: turinys, santrumpų sąrašas, įvadas, išvados, pasiūlymai, literatūros sąrašas, anotacija, santrauka rašomi centruotai didžiosiomis paryškintomis raidėmis (*Times New Roman* šriftu; raidžių aukštis – 12 (12 pt), tarp eilučių 1 (*single*) intervalas). Baigiamojo darbo dalys pradedamos naujame lape.

68. Baigiamojo darbo dėstomąją dalį sudaro skyriai, poskyriai ir skyreliai. Skyrių antraštės rašomos didžiosiomis paryškintomis raidėmis; poskyrių ir skyrelių antraštės rašomos mažosiomis raidėmis išskyrus pirmąją raidę, paliekant tarpus tarp skyriaus, poskyrio bei skyrelio antraščių. Po antraščių taškas nededamas.

69. Kiekvienas skyrius yra pradedamas naujame puslapyje. Po to seka poskyriai ir skyreliai. Skyriai, poskyriai ir skyreliai žymimi arabiškais skaitmenimis, pvz., 1.1. – t. y. pirmo skyriaus pirmas poskyris; 2.1.1 – antro skyriaus pirmo poskyrio pirmas skyrelis. Neleistina antraštę palikti viename puslapyje, o tekstą rašyti kitame.

70. Dėstomosios dalies teksto smulkiausias elementas, neturintis pavadinimo, yra pastraipa, kurioje pateikiamas teiginys bei jį pagrindžiantieji argumentai. Pastraipos pirmasis žodis 1.5 cm atitraukiamas iš kairės, nuo tekstą ribojančios kairiosios linijos.

71. Tekste galima išskirti žodžius bei sakinius, jei tai turi prasmę, norima atkreipti dėmesį ir kartu palengvinti darbo skaitymą.

72. Tekste esantys lotynų kalbos ir kitų užsienio kalbų žodžiai išskiriami *Times New Roman, Italic* šriftu.

73. Turinyje baigiamojo darbo struktūros elementų, įskaitant skyrius, antraštės rašomos didžiosiomis raidėmis arba paryškintomis mažosiomis raidėmis. Poskyrių bei skyrelių antraštės rašomos mažosiomis raidėmis, išskyrus pirmąją raidę. Nurodomi visus baigiamojo darbo elementus atitinkantys puslapiai.

74. Baigiamajame darbe gali būti pateikiami duomenys naudojant vaizdines priemones: lenteles, grafikus, paveikslus, schemas, diagramas ir kitas vaizdines priemones, iliustruojančias bei papildančias mokslinio darbo tekstą. Naudojama ištisinė vaizdinės priemonės numeracija arabiškais skaitmenimis, pvz., 1 lentelė, 2 lentelė ir t. t.; 1 diagrama, 2 diagrama ir t.t.. Jei darbe yra tik viena lentelė arba kita vaizdinė priemonė, ji nenumerojama, pvz., Lentelė, Paveikslas, Grafikas, Diagrama.

75. Kiekviena vaizdinė priemonė turi aiškiai suformuluotą pavadinimą, apibūdinanti priemonės turinį. Viršuje, lapo viduryje, rašomas vaizdinės priemonės eilės numeris ir antraštė. Šaltinis nurodomas vadovaujantis Universiteto Senato 2015 m. birželio 22 d. nutarimu Nr. 1SN-43 „Dėl studijų ir mokslo veikloje naudojamų bibliografinio aprašo standartų“ patvirtintu **Chicago bibliografinio aprašo standartu** (http://www.mruni.eu/mru_lt dokumentai/biblioteka/pdf/Chicago.pdf).

76. Vienos rūšies vaizdinės priemonės duomenys ar turinys negali būti atkartojami kitoje vaizdinėje priemonėje, pvz., lentelės duomenys atkartojami diagramoje.

77. Jei vaizdinės priemonės turinys nagrinėjamas tekste, o vaizdinė priemonė pateikiama priede, tekste skliaustuose nurodomas priedo, kuriame pateikiama vaizdinė priemonė numeris, ir vaizdinės priemonės numeris, pav., Priedas Nr.2, 1 lentelė arba Priedas Nr.5, 1 grafikas.

78. Darbo autorius paskutinio lapo apačioje aiškiai ranka parašo savo vardą, pavardę ir elektroninio pašto adresą. Baigiamasis darbas (du spausdinti egzemplioriai) pateikiamas įrištas spirale kietu arba minkštu viršeliu (po gynimo vienas egzempliorius grąžinamas autoriui):

78.1. darbo pabaigoje kaip priedas įsegamas empirinio tyrimo (jei toks buvo darytas) instrumento pavyzdys: anketa, interviu planas, bylų tyrimo protokolas ir pan. pasirašytas vadovo: „*instrumentas suderintas, empirinį tyrimą vykdyti leidžiu*“.

78.2. darbo pabaigoje įsegama empirinio tyrimo (jei toks darytas) duomenų matrica (pvz., užpildytos anketos pavyzdys); vadovas supažindinamas su visais respondentų atsakymais.

Literatūros citavimas

79. Rengiant baigiamąjį darbą, kitų autorių mintis galima pateikti jas cituojant arba perfrazuojant.

80. Citata (pažodžiui perrašomas kito autoriaus tekstas) turi būti išskiriama kabutėmis. Jei cituojant praleidžiama dalis kito autoriaus minties, tai praleisti žodžiai žymimi daugtaškiu išskirtu laužtiniais skliaustais. Jei tekstas yra cituojamas ne iš originalaus šaltinio, bet yra percituojamas, tai bibliografinėje šaltinio nuorodoje pirma nurodomas originalus šaltinis, vėliau skliausteliuose su priedašu „cituota iš:“ nurodomas antrinis šaltinis, iš kurio buvo percituota.

Pavyzdžiai

Todėl reikėtų pritarti prof. V. Piesliako nuomonei, kad nusikalstamų veikų daugetas – tai „teisinė situacija, kai asmuo padaro kelias nusikalstamas veikas, dėl kurių sprendžiamas jo patraukimo baudžiamajon atsakomybėn klausimas“⁴.

Šią nuostatą pagrindžia ir Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2002 m. gruodžio 20 d. senato nutarime Nr. 38 „Dėl teismų praktikos taikant Baudžiamojo kodekso normas, reglamentuojančias baudžiamųjų įstatymų galiojimą laiko atžvilgiu“, kuriame teigiama, kad „[...] trunkamojo nusikaltimo padarymo atveju nusikaltimo padarymo laikas yra visas laikas, kai asmuo darė baudžiamajame įstatyme numatytas veikas. Tačiau [...] veika kvalifikuojama pagal įstatymą, galiojusį tuo metu, kai nusikalstama veika buvo pabaigta arba nutraukta“⁵.

Panašios nuomonės yra ir A. Nevera, teigdamas, kad „nusikalstamų veikų daugetas yra tada, kai padaromos kelios nusikalstamos veikos ir nėra teisinių kliūčių kaltininką patraukti baudžiamajon atsakomybėn bent už dvi iš jų“⁶.

⁴ Piesliakas, V. *Lietuvos baudžiamoji teisė. Aplinkybės, darančios įtaką baudžiamajai atsakomybei ir nusikalstamos veikos teisiniai padariniai*. Vilnius: Justitia, 2008, p. 123.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjų senato 2002 m. gruodžio 20 d. nutarimas Nr. 38 „Dėl teismų praktikos taikant Baudžiamojo kodekso normas, reglamentuojančias baudžiamųjų įstatymų galiojimą laiko atžvilgiu“. *Teismų praktika*. 2002, Nr. 18.

⁶ Nevera, A. Nusikalstamų veikų daugeto formos ir jų reikšmė skiriamai bausmei. *Jurisprudencija*. 2003, 45 (37): 41 (Cituota iš: Girdenis, T. *Nusikalstamų veikų daugetas Lietuvos baudžiamojoje teisėje: daktaro disertacija: socialiniai mokslai, teisė (01 S)*. Vilnius, 2011, p. 16).

81. Perfrazuojant kito autoriaus tekstą, kabučių naudoti nereikia, tačiau turi būti aišku, kurios mintys priklauso kitam autoriui:

81.1. Jei perfrazuojamos mintys pateikiamos viename ar keliuose sakiniuose, tai kiekvienos minties ar sakinio pabaigoje prieš tašką turi būti daroma tekstinė išnaša su nuoroda į naudotą šaltinį ar šaltinius.

Pavyzdys

Daugelis autorių kaip būtiną nusikalstamų veikų sutapties ar nusikalstamų veikų daugeto požymį įvardija juridinių kliūčių patraukti baudžiamojon atsakomybėn nebuvimą⁷. Paprastai kaip juridinės kliūtys yra įvardijamos – apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties suėjimas⁸ bei procesinių kliūčių baudžiamajam persekiojimui buvimas⁹.

81.2. Jei perfrazuojamos mintys sudaro daugiau nei vieną sakinį, tai išnaša su nuoroda į naudotą šaltinį ar šaltinius daroma perfrazuoto teksto pabaigoje po taško. Jei perfrazuojamą tekstą sudaro kelios pastraipos, išnaša daroma kiekvienos pastraipos pabaigoje. Iš teksto turi būti aišku kur yra kito autoriaus minties pradžia (paprastai, perfrazuojamo teksto pradžioje nurodant minčių autorių) ir pabaiga (išnaša su nuoroda į naudotą šaltinį).

Pavyzdžiai

Tokį baudžiamąjį įstatymo taikymą patvirtina ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika septynių teisėjų kolegijos priimtoje nutartyje, kurioje R. A. 2004 m. vasario mėnesį įvykdė vagystę (BK 178 str. 2 d.) dėl kurios jis buvo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės kaltininkui ir nukentėjusiam asmeniui susitaikius pagal BK 38 str., 2004 m. kovo 28 R. A. vėl įvykdė vagystę (BK 178 str. 2 d.) dėl kurios jis 2005 m. gegužės 16 d. Skuodo rajono apylinkės teismo nuosprendžiu buvo nuteistas. Vėliau jis įvykdė dar keletą nusikalstamų veikų. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas aiškindamas bausmių skyrimo ir bendrinimo etapus nustatė, kad bausmes už šias dvi padarytas nusikalstamas veikas reikia bendrinti vadovaujantis BK 63 str. 1, 4 ir 9 dalimis, nes šios dvi veikos tarpusavyje sudaro realiąją nusikaltimų sutaptį.¹⁰

Be to, reikia pastebėti, kad V. P. Malkov sudėtine nusikalstama veika laiko šaunamojo ginklo, šaudmenų, sprogmenų ar sprogstamųjų medžiagų pagrobimą (LR BK 254 str. – *aut. pastaba*). Anot jo, šaunamojo ginklo, šaudmenų, sprogmenų ar sprogstamųjų medžiagų pagrobimas yra neišvengiamai susijęs su šių dalykų laikymu, o tai gali būti vertinama kaip atskira nusikalstama veika (LR BK 253 str. – *aut. pastaba*). Todėl, V. P. Malkov nuomone, šaunamojo ginklo, šaudmenų, sprogmenų ar sprogstamųjų medžiagų laikymas neturi būti kvalifikuojamas atskirai, bet turi tapti sudedamąja šaunamojo ginklo, šaudmenų, sprogmenų ar sprogstamųjų medžiagų pagrobimo dalimi.¹¹

82. Jei perfrazuojamame ar cituojamame tekste baigiamojo darbo autorius nori įterpti savo pastabą, tai ji daroma skliausteliuose su priedašu (*aut. pastaba*).

83. Šaltiniai baigiamojo darbo tekste pateikiami ir literatūros sąrašas sudaromas vadovaujantis Universiteto Senato 2015 m. birželio 22 d. nutarimu Nr. 1SN-43 „Dėl studijų ir mokslo veikloje naudojamų bibliografinio aprašo standartų“ patvirtintu Chicago bibliografinio aprašo standartu (http://www.mruni.eu/mru_lt_dokumentai/biblioteka/pdf/Chicago.pdf).

⁷ Piesliakas, V. *Lietuvos baudžiamoji teisė. Aplinkybės, darančios įtaką baudžiamajai atsakomybei ir nusikalstamos veikos teisiniai padariniai*. Vilnius: Justitia, 2008, p. 125; Nevera, A. Nusikalstamų veikų daugeto formos ir jų reikšmė skiriamai bausmei. *Jurisprudencija*. 2003, 45 (37): 21; Pavilionis, V. *et al. Baudžiamoji teisė. Bendroji dalis. 3-asis pataisytas ir papildytas leidimas*. Vilnius: Eugrimas, 2003, p. 323.

⁸ Piesliakas, V. *ibid.*, p. 125.

⁹ Pavilionis, V., Bieliūnas, E. *Nusikaltimų kvalifikavimas esant jų daugetui ir baudžiamosios teisės normų konkurencijai*. Vilnius, 1984, p. 37.

¹⁰ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus septynių teisėjų kolegijos 2006 m. gruodžio 28 d. nutartis baudžiamojame byloje Nr. 2K-7-686/2006.

¹¹ Malkov, V. P., *supra* note 316, p. 105.

VI. BAIGIAMOJO DARBO PATEIKIMAS IR GYNIMAS

84. Teikti Baigiamąjį darbą gynimui žemiau nurodyta tvarka gali tik tie studentai, kuriems buvo leista Baigiamąjį darbą ginti Universiteto rektoriaus įsakymu. Rektoriaus įsakymu Baigiamuosius darbus ginti leidžiama tik tiems studentams, kurie neturi akademinų skolų ir kurie nėra pateikę prašymo stabdyti studijas.

85. Parengtą Baigiamąjį darbą studentas įteikia vadovui ne vėliau kaip likus mėnesiui iki studijų grafike nurodyto Baigiamųjų darbų gynimo termino pradžios. Baigiamajame darbe turi būti įsegta Sąžiningumo deklaracija, kuria studentas patvirtina, kad vertinimui pateiktas Baigiamasis darbas yra atliktas savarankiškai ir sąžiningai. Jeigu studentas per šiame punkte nurodytą terminą neįteikė Baigiamąjo darbo vadovui, vadovas turi teisę atsisakyti leisti ginti tokį Baigiamąjį darbą. Bakalauro ir magistro baigiamųjų darbų konkretus ir privalomas kalendorinis pateikimo grafikas skelbiamas rudens ir pavasario semestre Viešojo saugumo fakulteto tinklapyje (skyrelyje: Studijų kalendorius (http://www.mruni.eu/lt/universitetas/fakultetai/viesojo_saugumo/#tab_4)); būtina su juo susipažinti ir jį vykdyti. Toliau detalizuojami grafiko sudarymo principai, pagrįsti MRU Studijų tvarkos nuostatomis.

86. Pateiktą Baigiamąjį darbą vadovas peržiūri per 10 kalendorinių dienų nuo jo pateikimo dienos ir informuoja studentą, ar sutinka aprobuoti darbą. Jeigu Baigiamasis darbas neatitinka šiuose Nurodymuose išdėstytų reikalavimų ir darbo vadovas nesutinka jo aprobuoti, per 10 kalendorinių dienų nuo Baigiamąjo darbo pristatymo jam dienos jis pateikia studentui konkrečius nurodymus ir patarimus dėl Baigiamąjo darbo tobulinimo. Jeigu studentas šiuos nurodymus ir patarimus spėja tinkamai įvykdyti ne vėliau kaip likus 15 kalendorinių dienų iki darbo gynimo, vadovas Baigiamąjį darbą aprobuoja. Jeigu vadovo nurodymai ir patarimai nėra tinkamai įvykdomi iki minėto termino pabaigos, Baigiamasis darbas neaprobuojamas ir negali būti ginamas.

87. Vadovui aprobaus parengtą Baigiamąjį darbą, studentas jį ne vėliau kaip likus 10 darbo dienų iki gynimo privalo įkelti į Universiteto informacinę sistemą „Studijos“, vadovaudamasis Universiteto Elektroninių studijų grupės parengtu Baigiamųjų darbų pateikimo patikrai vadovu. Apie darbo įkėlimą į Universiteto informacinę sistemą „Studijos“ studentas privalo informuoti vadovą ne vėliau kaip kitą darbo dieną elektroniniu paštu. Vadovas, gavęs minėtą pranešimą, privalo sistemoje pažymėti savo sutikimą, kad darbas būtų ginamas. Vadovui neleidus ginti darbo, studentas gali kreiptis į atitinkamo Komiteto pirmininką, kuris sprendžia, ar leisti ginti darbą. Komiteto pirmininkui neleidus ginti darbo studentas gali stabdyti studijas ne ilgesniam nei vienerių studijų metų laikotarpiui. Iki semestro pabaigos nepareiškęs noro stabdyti studijas studentas šalinamas iš Universiteto kaip negynęs Baigiamąjo darbo.

88. Ne vėliau kaip likus 10 darbo dienų iki darbo gynimo Komitetui pateikiami du įrišti Baigiamąjo darbo egzemplioriai. Komitetui pateikti Baigiamieji darbai registruojami, nurodant jų pateikimo datą.

89. Jeigu studentas Baigiamąjį darbą į Universiteto informacinę sistemą „Studijos“ įkėlė arba Komitetui jį pateikė, nesilaikydamas šių Nurodymų V skyriuje nurodytų terminų, Baigiamąjo darbo jam ginti neleidžiama, išskyrus tuos atvejus, kai studento motyvuotu prašymu Baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinės komisijos pirmininkas nusprendžia darbą leisti ginti.

90. Baigiamieji darbai ginami viešame Baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinės komisijos posėdyje. Baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinė komisija yra sudaroma Universiteto rektoriaus įsakymu.

91. Likus dviem savaitėms iki studijų grafike nurodyto Baigiamųjų darbų gynimo termino pradžios Komitetai sudaro Baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinės komisijos posėdžių tvarkaraščius, kuriuos tvirtina dekanas ir numato gynimo vietą. Dekano patvirtinti Baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinės komisijos posėdžių tvarkaraščiai skelbiami Viešojo saugumo fakulteto ir katedrų tinklapiuose.

92. Ne vėliau kaip likus 7 darbo dienoms iki Baigiamojo darbo gynimo Komitetas Baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinės komisijos pirmininko teikimu skiria Baigiamojo darbo recenzentą ir pažymi jį informacinėje sistemoje „Studijos“.

93. Ne vėliau kaip 2 kalendorinės dienos iki gynimo recenzentas į informacinę sistemą „Studijos“ įkelia šių Nurodymų 7 priede nurodytos formos recenziją, kurioje teigiamai arba neigiamai įvertina darbą. Jeigu recenzentas recenzijos stulpelyje „Įvertinimas“ nurodo, kad Baigiamasis darbas neatitinka arba tik iš dalies atitinka tam tikrus reikalavimus, stulpelyje „Pastabos“ jis turi pagrįsti savo vertinimą. Priega prie recenzijos suteikiama darbo autoriui, vadovui ir gynimo komisijos nariams.

94. Ginami tik formaliąją antiplagiato patikrą praėję baigiamieji darbai. Formalioji antiplagiato patikra atliekama po to, kai Baigiamasis darbas yra įkeliamas į Universiteto informacinę sistemą „Studijos“ ir vadovas sistemoje pažymi savo sutikimą, kad darbas būtų ginamas. Formaliosios antiplagiato patikros metu nustatčius, kad Baigiamasis darbas yra plagiatas, darbo autorius apie tai informuojamas. Jeigu ginti pateiktame darbe formaliosios patikros arba gynimo metu konstatuojamas plagiatas, atlikus tyrimą, konstatavus plagiata, jį pateikęs studentas šalinamas iš Universiteto.

95. Baigiamųjų darbų gynimas vyksta Baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinės komisijos posėdžių tvarkaraštyje numatytu laiku. Studentai, kurių Baigiamieji darbai bus ginami atitinkamos dienos Baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinės komisijos posėdyje, privalo dalyvauti šiame posėdyje nuo pradžios. Jeigu Baigiamojo darbo pristatymui bus naudojamos kompiuterinės skaidrės, rekomenduojama atvykti 15 minučių iki posėdžio pradžios ir išsaugoti šias skaidres auditorijoje esančiame ir prie projektoriaus prijungtame Universiteto kompiuteryje.

96. Gynimo metu gali būti naudojama Universiteto garso ar vaizdo įrašymo aparatūra. Studentas, pageidaujantis, kad gynimo metu būtų naudojama garso ar vaizdo įrašymo aparatūra, privalo ne vėliau kaip likus 2 darbo dienoms iki gynimo raštu prašymą už gynimą atsakingai katedrai dėl technikos parengimo garso ar vaizdo įrašymui. Esant techninėms galimybėms, į prašymą atsižvelgiama. Tokie gynimo metu atlikti įrašai gali būti naudojami nagrinėjant apeliacijas. Apie garso ar vaizdo įrašymo aparatūros naudojimą turi būti informuojama Baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinės komisijos posėdžio pradžioje.

97. Gynimo metu baigiamojo darbo autorius trumpai (iki 10 min.) pristato savo darbą, akcentuodamas problematiką, supažindina su išvadomis bei pasiūlymais ir juos pagrindžia. Gynimo metu baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinės komisijos nariai turi teisę užduoti studentui klausimus, išsakyti pastebėjimus ir komentarus aptariamais klausimais, taip pat pateikti prašymus bei pasiūlymus.

98. Pristatant Baigiamąjį darbą, rekomenduojama naudoti kompiuterines skaidres. Rengiant kompiuterines skaidres, patartina naudoti kuo paprastesnį ir šviesų foną. Skaidrių paskirtis yra iliustruoti žodinių pranešimų lakoniška tekstine ir vaizdine informacija.

99. Studentui pristačius savo Baigiamąjį darbą, recenzentas pristato recenziją. Jeigu posėdyje recenzentas nedalyvauja, jo recenziją pristato vienas iš komisijos narių. Pristačius recenziją, Baigiamojo darbo autorius atsako į joje pateiktas pastabas. Tada išsamiai atsako į kvalifikacinės komisijos ir kitų dalyvaujančių gynime asmenų klausimus. Gynimo pabaigoje pasisako darbo vadovas. Jeigu vadovas negali dalyvauti gynimo posėdyje, jis atsiliepimą pateikia raštu Baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinės komisijos pirmininkui.

100. Jeigu recenzentas neigiamai įvertina baigiamąjį darbą, vadovo ir recenzento dalyvavimas gynimo posėdyje yra būtinas.

101. Baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinės komisijos posėdžio dalis, kurioje aptariami ir vertinami tą dieną ginti Baigiamieji darbai, yra uždara, t. y. studentai joje nedalyvauja. Komisija baigiamąjį darbą įvertina pažymiu VI skyriuje nustatyta tvarka, kuris paskelbiamas viešai gynimo dieną ir įvedamas į gynimo žiniaraštį informacinėje sistemoje „Studijos“.

VI. BAIGIAMOJO DARBO VERTINIMAS

102. Baigiamojo darbo vertinimo tvarką reglamentuoja MRU Studijų rezultatų vertinimo tvarkos 69-73 punktai. Juose akcentuojama, kad baigiamuosius darbus ir jų gynimą vertina Baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinės komisijos nariai. Darbo galutinis pažymys nustatomas išvedant komisijos narių pažymių vidurkį žemiau nurodyta tvarka ir įrašomas gynimo protokole bei darbo tituline lape ir įvedamas į gynimo žiniaraštį informacinėje sistemoje „Studijos“.

103. Baigiamojo darbo ir jo gynimo vertinimo kriterijai ir jų svertiniai koeficientai yra tokie (nustatyti aktualios MRU Studijų rezultatų vertinimo tvarkos redakcijos 70 p.):

103.1. Darbo parengimas, mokslinis lygis (pasirinktos temos aktualumo, reikšmingumo pagrindimas, temos formulavimas, tyrimo tikslo, uždavinių ir ginamųjų teiginių aiškumas, autoriaus susipažinimas su naujausiais mokslininkų darbais, tyrimo metodų tinkamumas, duomenų reikšmingumas bei statistinis patikimumas, tyrimo rezultatų interpretavimo lygis, išvadų atitikimas uždaviniams ir jų pagrįstumas); vientisumas, turinio išbaigtumas (įvertinama, ar yra visi privalomi darbo struktūros elementai, darbo apimties tinkamumas ir struktūrinių dalių apimties balansas, dalių pavadinimų atitikimas tekstui); įforminimo kokybė (spausdinimo, vaizdinės medžiagos kokybė, kalbos moksliskumas, logiškumas, taisyklingumas ir lakoniškumas, rezultatų lentelių, paveikslų tinkamas pateikimas, anketų, pokalbių dalyvių sąrašų, statistinių duomenų tinkamas pateikimas, literatūros šaltinių citavimo tikslumas, bibliografinio aprašo pateikimo kokybė). Svartinis koeficientas – 0,60.

103.2. Gynimo kokybė (studento gebėjimas pristatyti Baigiamąjį darbą, pateikties kokybė, gebėjimas atsakyti į klausimus). Svartinis koeficientas – 0,40.

104. Baigiamąjį darbą šių Nurodymų 103.1. punkte nurodytais aspektais vertina darbo vadovas, recenzentas ir Baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinė komisija. Įvertinimas nustatomas išvedant Baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinės komisijos narių pažymių vidurkio. Jeigu Baigiamojo darbo vadovas arba recenzentas tuo pačiu yra ir Baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinės komisijos narys, tuomet Baigiamąjį darbą šių Nurodymų 103.1. punkte nurodytais aspektais jis vertina tik kaip vadovas arba recenzentas, t. y. kaip Baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinės komisijos narys jis Baigiamojo darbo nevertina. Jeigu gynimo metu recenzentas arba vadovas nedalyvauja, tuomet jie privalo iš anksto informuoti Baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinės komisijos pirmininką apie tai, kokių pažymiu jie vertina atitinkamą darbą.

105. Baigiamojo darbo gynimo kokybę vertina Baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinės komisijos nariai. Įvertinimas nustatomas išvedant komisijos narių pažymių vidurkį.

106. Darbo galutinis pažymys nustatomas pagal šių Nurodymų 104 ir 105 punktuose nurodytus įvertinimų pagrindus, pritaikius šių Nurodymų 103.1. ir 103.2. punktuose numatytus svertinius koeficientus. Darbo galutinio pažymio nustatymo tikslais naudojama (8 priedas) nurodytos formos įvertinimų suvestinė.

107. Jeigu bet kuris iš šių Nurodymų 104 ir 105 punktuose nurodytų pažymių vidurkių yra mažesnis nei 5, Baigiamojo darbo galutinis įvertinimas yra neigiamas.

108. Neapgynusiam Baigiamojo darbo studentui baigiamojo darbo gynimo kvalifikacinė komisija gali rekomenduoti taisyti darbą arba rengti naują darbą kita pasirinkta tema pagal 26 – 32 punktuose suformuluotus reikalavimus (netaikant baigiamojo darbo temos pasirinkimą ribojančių terminų). Atitinkama Baigiamojo darbo gynimo kvalifikacinės komisijos rekomendacija įrašoma į gynimo protokolą. Galutinį sprendimą priima Komitetas.

109. Apeliacija dėl baigiamojo darbo gynimo procedūros/tvarkos pateikiama pagal universiteto Apeliacijų nuostatuose, patvirtintuose Senato 2013 m. spalio 15 d. nutarimu Nr. 1SN-7, 3 punktu, nustatytą tvarką (**apeliacijos dėl baigiamojo darbo gynimo ir baigiamojo egzamino įvertinimo nepriimamos**).

**MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETO
VIEŠOJO SAUGUMO FAKULTETO**

..... **KATEDRA**

.....
(Programa / programos specializacija, grupė, studento vardas, pavardė)

.....
(Vadovo pareigos, vardas, pavardė)

BAKALAURO (MAGISTRO) BAIGIAMOJO DARBO

„.....“
(tema)

Rengimo programa ir kalendorinio planas

20.... m. .... d.

Kaunas /Vilnius

Pagrindinė tyrimo literatūra bei teisinės problemos suderinamos su vadovu iki .....

Tyrimo įvado pirminis variantas ir konkrečių tyrimo dalių pagrindinė literatūra bei teisinės problemos suderinamos su vadovu iki .....

Bendrosios tyrimo dalies (nagrinėjančios tyrimo objekto teisinio reguliavimo visumą ir pagrindines sąvokas) pirminis variantas suderinamas su vadovu iki .....

Pusės specialiosios tyrimo dalies (nagrinėjančios tyrimo uždaviniuose nurodytas tyrimo temos teisinės problemas) pirminis variantas suderinamas su vadovu iki .....

Kitos pusės specialiosios tyrimo dalies (nagrinėjančios tyrimo uždaviniuose nurodytas tyrimo temas teisinės problemas) ir tyrimo išvadų bei pasiūlymų pirminis variantas suderinamas su vadovu iki .....

Visas darbas pateikiamas ir suderinamas su Darbo vadovu, gaunant leidimą gintis, iki .....

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETO
VIEŠOJO SAUGUMO FAKULTETO
[ ] KATEDRA

STUDENTO VARDAS, PAVARDĖ
(STUDIJŲ PROGRAMOS PAVADINIMAS)

TEMA

Bakalauro (Magistro) baigiamasis darbas

Darbo vadovas –
pedagoginis vardas;
moksl. laipsnis,
vardas, pavardė

Konsultantas (jeigu toks buvo paskirtas) –
pedagoginis vardas;
moksl. laipsnis,
vardas, pavardė

Kaunas/Vilnius 20[ ]

TURINYS

ĮVADAS.....	3
...	
SANTRUMPŲ SĄRAŠAS.....	6
1. (SKYRIAUS PAVADINIMAS).....	7
1.1. (poskyrio pavadinimas).....	8
1.1.1. (skyrelio pavadinimas).....	9
1.1.2. (skyrelio pavadinimas).....	19
1.2 (poskyrio pavadinimas).....	23
1.2.1. (skyrelio pavadinimas).....	24
1.2.2. (skyrelio pavadinimas).....	28
2. (SKYRIAUS PAVADINIMAS).....	31
2.1. (poskyrio pavadinimas).....	32
2.2. (poskyrio pavadinimas).....	37
3. (SKYRIAUS PAVADINIMAS).....	40
3.1. (poskyrio pavadinimas).....	41
3.2. (poskyrio pavadinimas).....	47
IŠVADOS.....	53
PASIŪLYMAI.....	55
LITERATŪRA.....	57
ANOTACIJA LIETUVIŲ IR [ ] KALBOMIS.....	71
SANTRAUKA LIETUVIŲ KALBA.....	72
SANTRAUKA [ ] KALBA.....	73
PRIEDAI.....	74
PATVIRTINIMAS APIE ATLIKTO DARBO SAVARANKIŠKUMĄ.....	80

Forma patvirtinta Mykolo Romerio universiteto
Senato 2012 m. lapkričio 20 d. nutarimu Nr.1SN-10

PATVIRTINIMAS APIE ATLIKTO DARBO SAVARANKIŠKUMĄ

20 - -
Kaunas/Vilnius

Aš, Mykolo Romerio universiteto (toliau – Universitetas),

(fakulteto / instituto, programos pavadinimas)

Studentas (-ė) _____,
(vardas, pavardė)

patvirtinu, kad šis rašto darbas / bakalauro / magistro baigiamasis darbas

„_____“
_____“.

1. Yra atliktas savarankiškai ir sąžiningai;
2. Nebuvo pristatytas ir gintas kitoje mokslo įstaigoje Lietuvoje ar užsienyje;
3. Yra parašytas remiantis akademinio rašymo principais ir susipažinus su rašto darbų metodiniais nurodymais.

Man žinoma, kad už sąžiningos konkurencijos principo pažeidimą – plagijavimą studentas gali būti šalinamas iš Universiteto kaip už akademinės etikos pažeidimą.

(parašas)

(vardas, pavardė)

**BAIGIAMOJO DARBO STRUKTŪRA (naudotina studento/ės savipatikrai, kaip minima
aukščiau metodiniuose reikalavimuose)**

Baigiamojo darbo struktūra (dalies pavadinimas)	Privalomas/ Neprivalomas/ Rekomenduojamas	Rekomenduojama apimtis	Savipatikra (+ arba -)
Antraštinis lapas	Privaloma	1 psl.	
Turinys	Privaloma	1–2 psl.	
Santrumpų sąrašas	Neprivaloma	1–2 psl.	
Įvadas	Privaloma	iki 6 psl.	
Dėstomoji dalis	Privaloma	Įvadas kartu su dėstomosios dalies bendrąja dalimi – iki 40 proc. tyrimo apimties; specialioji dalis kartu su tyrimo išvadomis ir pasiūlymais – iki 60 proc. tyrimo apimties.	
Išvados	Privaloma	iki 2 psl.	
Pasiūlymai	Rekomenduojama	iki 2 psl.	
Literatūros sąrašas	Privaloma	Neribojama	
Anotacija ta kalba, kuria parašytas darbas	Privaloma	1–2 pastraipos	
Anotacija kita kalba nei parašytas darbas (užsienio kalba)	Privaloma	1–2 pastraipos	
Santrauka ta kalba, kuria parašytas darbas	Privaloma	ne mažiau 2000 spaudos ženklų ir ne daugiau 4000 spaudos ženklų, įskaitant tarpus.	
Santrauka kita kalba nei parašytas darbas (užsienio kalba)	Privaloma	ne mažiau 2000 spaudos ženklų ir ne daugiau 4000 spaudos ženklų, įskaitant tarpus.	
Priedai (lentelės, grafikai ir kt.)	Neprivaloma	Neribojama	
Patvirtinimas apie atlikto darbo savarankiškumą (savarankiškumo deklaracija) ir parašas	Privaloma	1 psl.	

BAIGIAMOJO DARBO ĮVADO STRUKTŪRA (naudotina studento/ės savipatikrai, kaip minima aukščiau metodiniuose reikalavimuose)

Baigiamojo darbo įvado struktūra (dalies pavadinimas)	Bakalauro baigiamiesiems darbams	Magistro baigiamiesiems darbams	Savipatikra (+ arba -)
Tiriama problema	Privaloma	Privaloma	
Baigiamojo darbo aktualumas	Privaloma	Privaloma	
Baigiamojo darbo mokslinis naujumas	Neprivaloma	Privaloma	
Baigiamajame darbe tiriamos problemos ištyrimo lygis	Privaloma	Privaloma	
Baigiamojo darbo reikšmė	Privaloma	Privaloma	
Baigiamojo darbo originalumas	Privaloma	Privaloma	
Tyrimo tikslas	Privaloma	Privaloma	
Tyrimo uždaviniai	Privaloma	Privaloma	
Tyrimo metodika	Privaloma	Privaloma	
Tyrimo struktūra	Privaloma	Privaloma	
Ginamieji teiginiai	Neprivaloma	Privaloma	
Papildoma specifinė informacija, pateikiama suderinus su darbo vadovu	Neprivaloma	Neprivaloma	

**MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETO
VIEŠOJO SAUGUMO FAKULTETO
..... KATEDROS**

.....
(Recenzento pareigos, vardas, pavardė)

.....
baigiamųjų darbų gynimo kvalifikacinei komisijai

.....
(studento vardas, pavardė)

BAIGIAMOJO DARBO

.....“
.....
(tema)

RECENZIJA

20.... m. .... d.
Kaunas/Vilnius

Nr.	Vertinamas kriterijus	Įvertinimas	Pastabos
1.	Baigiamojo darbo tikslo formulavimas	Tinkamas Nevisiškai tinkamas Netinkamas	
2.	Baigiamojo darbo uždavinių formulavimas	Tinkamas Nevisiškai tinkamas Netinkamas	
3.	Iškeltas tikslas ir uždaviniai baigiamajame darbe visiškai realizuoti	Taip Iš dalies Ne	
4.	Ginamųjų teiginių formulavimas (<i>vertinama tik magistro baigiamųjų darbų atveju</i>)	Tinkamas Nevisiškai tinkamas Netinkamas	
5.	Baigiamajame darbe analizuojamos problemos (-ų)	Tinkamas Nevisiškai tinkamas	

	ištirtumo kitų mokslininkų darbuose laipsnio įvertinimas ir baigiamojo darbo naujumas (<i>vertinama tik magistro baigiamųjų darbų atveju</i>)	Netinkamas	
6.	Pasirinktos tyrimui problemos (-ų) aktualumas	Aktuali (-ios) Iš dalies aktuali (-ios) Neaktuali (-ios)	
7.	Ar pasirinkti tinkami mokslinio tyrimo metodai?	Tinkami Nevisiškai tinkami Netinkami	
8.	Pasirinkta tinkama darbo struktūra	Taip Iš dalies Ne	
9.	Ar darbe naudojama aktuali mokslinė literatūra?	Taip Labai negausi Ne	
10.	Ar darbo pavadinimas atitinka jo turinį?	Atitinka Nevisiškai atitinka Neatitinka	
11.	Ar darbe laikomasi citavimo ir literatūros sąrašo sudarymo taisyklių?	Taip Iš dalies Ne	
12.	Išvados ir pasiūlymai logiškai išplaukia iš dėstymo, yra aiškūs ir pagrįsti bei gali būti pritaikyti praktikoje	Taip Nevisiškai Ne	
13.	Baigiamojo darbo autoriaus kalba, minčių dėstymo nuoseklumas ir logiškumas, raštingumas, darbo tvarkingumas atitinka tokio pobūdžio darbams keliamus reikalavimus	Atitinka reikalavimus Iš dalies atitinka Neatitinka	

Recenzento papildomi pastebėjimai:

- 1) .....
- 2) .....

Recenzento klausimai darbo autoriui/ei

- 1) .....
- 2) .....

Recenzento galutinė išvada:

Baigiamasis darbas vertinamas teigiamai/ neigiamai.

(Recenzento vardas, pavardė, parašas)

kvalifikacinė komisija

BAIGIAMŲJŲ DARBŲ GYNIMO ĮVERTINIMŲ SUVESTINĖ

Baigiamojo darbo gynimo data – 20__ m. ....mėn. ....d.

Eil. nr.	Studento pavardė, vardas	Baigiamojo darbo turinio vertinimas	Baigiamojo darbo turinio įvertinimo aritmetinis vidurkis	Baigiamojo darbo turinio įvertinimas pritaikius 0,6 koef.	Baigiamojo darbo gynimo vertinimas					Baigiamojo darbo gynimo įvertinimo aritmetinis vidurkis	Baigiamojo darbo gynimo įvertinimas pritaikius 0,4 koef.	Galutinis įvertinimas <i>0,6 koef+0,4 koef.</i>		Kvalifikacinės komisijos pirmininko / pavaduotojo parašas
					1 komisijos nario įvertinimas	2 komisijos nario įvertinimas	3 komisijos nario įvertinimas	4 komisijos nario įvertinimas	5 komisijos nario įvertinimas			skaičiumi	žodžiu*	

* 10 balų (puikiai), 9 balai (labai gerai), 8 balai (gerai), 7 balai (vidutiniškai), 6 balai (patenkinamai), 5 balai (silpnai), 4 balai (nepatenkinamai), 3 balai (blogai), 2 balai (labai blogai), 1 balas (visai blogai)

Sudarė:

Sekretorius

.....
(parašas)

.....
(vardas, pavardė)

Pirmininkas / pavaduotojas

.....
.....
(parašas)

(vardas, pavardė)